

Käsinladonnan Suomen mestaruuskisojen osallistujat vasemmalta oikealle: Timo Sallas, Tapio Värjölä, Saara Suomi, Jukka A. Lahti, Marja-Liisa Mäkeläinen ja Jouko Pirttikoski.

Käsinladonnan SM-kisat villitsi fanit

Ei niin pientä pippalaa, ettei Painokellarissa olisi aina mukavaa.

Ja Suomen mestaruuden ratkominen on tietenkin puuhaa sieltä arvokkaammasta päästä.

TEKSTI JA KUVAT: ANNUKKA AHOPALO

Käsinladonnan viidennet Suomen mestaruuskilpailut käydään illansuussa marraskuun 10. päivänä Päivälehden museon Painokellarin hämärässä. Paikalle on kokoonnutunut pari-kolmekymmentä katsojaa ja vuosien saatossa jo tutuksi tullut kilpailijajoukko: hallitseva mestari **Jukka A. Lahti**, monivuotiset mitalistinaiset **Marja-Liisa Mäkeläinen** ja **Saara Suomi** sekä haastajat **Timo Sallas**, **Tapio Värjölä** ja **Jouko Pirttikoski**. Mestaruus ratkaistaan kauden lajin yhteistuloksena.

SM-kisojen lajit ovat osittain perinteiset, mutta vaihtuvat aina vuosittain hieman. Viime vuodesta on nyt jätetty pois oikoluku ja faktorin puhuttelu. Vuosi sitten kilpailijat joutuivat menemään faktorin juttusille kertomaan, miksi ovat olleet päivän poissa ja miksi tarvitsevat lisää liksaa.

Ennen kuin kisa polkaistaan käyntiin, kertoo juontajana toimiva **Juhani Lahtinen** vielä lupsakkaalla tyyllillään, että kilpailun synnyttämät mahdolliset protestit tulee osoittaa ylituomari **Matti Savolaiselle**:

– Kaikki protestit käsitellään kymmenensien kisojen yhteydessä viiden vuoden kuluttua. Joten kaikille protestin tekijöille toivomme pitkää mieltä – kyllä ne käsitellään.

Naisten paremmuutta

Ensimmäisenä lajina on tekstimäärän arviointi. Kilpailijat saavat eteensä käsikirjoituksen, joka on napattu *Hesarin* pääkirjoituksesta, ja heillä on viisi minuuttia aikaa arvioida, kuinka pitkä ladelma siitä syntyy. Oikea vastaus on 24 riviä. Naiset nappaavat kaksoisjohdon heti kättelyssä.

Seuraava laji, se varsinaisen käsinladonta, vahvistaa naisten johtoa: Marja-Liisa Mäkeläinen voittaa ylivoimaisesti kahden minuutin pituisen kastista ladonnan, ja Saara Suomi sijoittuu toiseksi. Tehtävää vaikeuttaa se, ettei lokeroiden yläreunoihin ole merkitty, mistä mikin kirjain löytyy.

Mäkeläisen menestys tässä leipälajissa ei ole yllätys: onhan hän toiminut aktiivisena käsinlatojana Turun käsityöläismuseon kirjapainossa eläkeikänsä asti ja jatkaa edelleen talkoolaisena. Siellä tilaus-

töitä tehdään tänäkin päivänä perinteisin menetelmin, perinteisissä olosuhteissa:

– Kohdevalaistuksena voimme käyttää pieniä tuikkuja, mutta pääasiassa valaistus otetaan ikkunasta, kertoo Mäkeläinen eikä digiajan kasvatti voi muuta kuin ihailla.

Timo Sallas jää lajissa kolmanneksi, vaikka on kuluvalle kaudella harjoitellut korkeanpaikan leirillä Mongoliassa saakka.

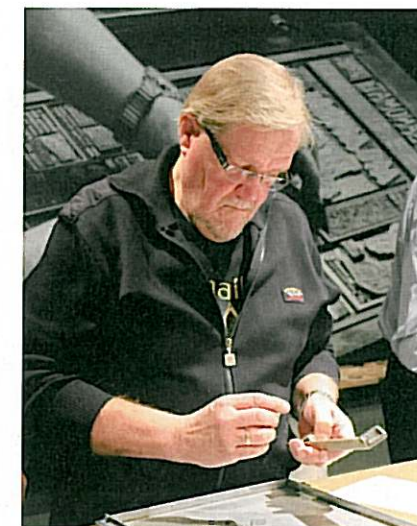
Timon kiri alkaa

Seuraavat kaksi lajia ovatkin sitten Timo Sallaksen näytöstä. Rivienvälistystehtävässä on 52 ciceroa pitkä linopalsta välitettävä välikkeillä ja sen jälkeen välikkeet on napsittava pois. Nopein on Timo Sallas. Myös kirjakeläjä Sallas korjaa nopeimmin oikeaan muotoonsa: ”Käsinlatojaturit Päivälehden museossa”.

– Hups, ladelma putosi! Selvitetään. Näinhän aina joskus elävässä elämässäkin kävi. Haasta pudonneen rivin kerääminen vaati erityistä näppäryyttä, ennen kuin pomo tai, mikä vielä pahempaa, kaverit huomasivat, että tällainen tapaus oli sattunut, veisteli Juhani Lahtinen.

Marja-Liisa Mäkeläisen tyylipuhdas käsinladonta tuotti ylivoimaisen voiton tässä tärkeimmässä lajissa.

Vuoden 2010 Suomen mestarin Jukka A. Lahden tyylinäyte kirjakeläjän selvittämisessä. Tuloksena neljäs sija.

Saara Suomi välisti rivit näppärästi, vaikka jäikin lajissa kolmanneksi.

Joku kilpailijoista kyllä puolusteli heikkoa tulostaan näinkin:

– Olisihan se nolaa, jos mestari tämän osaisi! Tämähän oli oppipoikien hommaa.

Naisten paremmuus sorminäppäryyttä vaativissa ladontatöissä tuntuu olevan vähän jokaisen mielestä tosiasia. Yleisön joukosta löytyy myös Saara Suomen aviomies ja ”personal trainer” Timo Suomi:

– Olimme samassa työpaikassa, Otavalla. Saara käsinlatojana ja minä painajana. Jostain syystä aina lähetettiin tytöt korjaamaan revideeriä painokoneelle, ja Saara kävi usein minun koneellani. Kun kehilö oli pantu koneeseen, vedettiin vedos, se taitettiin ja tämä revideeri lähetettiin oikolukijalle. Lukija tarkasti ja korjasi ja lähetti latojan korjaamaan. Latoja otti sitten hakaan ne kirjaimet, joita tarvittiin, ja tuli koneelle tekemään työn, kertoo Suomi.

– Timo Sallas kävi minun koneellani SKK:ssa, kertoo puolestaan KTT:n kunniapuheenjohtaja **Mara Lundström**.

– Minä en hyväksynyt muita kuin naisia! Ja sen takia me ollaankin naimisissa. Katselin, että siinä pyllistelee mukava latojatyttö koneella, nauraa Timo Suomi.

Voimalajista uksaukseen

Kisojen viides laji kallistaa tilannetta miesten hyväksi. Neliöiden nosto osoittautuu nimittäin voimalajiksi, siinä ei sorminäppäryydellä pärjää.

Tavoitteena on siirtää mahdollisimman monta 16 pisteen neliötä ilman apuvälineitä ehjänä pötkönä parin askeleen päähän. Maksimin, 30 neliötä, siirtävät Jukka A. Lahti, Timo Sallas ja Jouko Pirttikoski. Kukin vuorollaan kerää henkeään pidätelleen yleisön raivoisat aplodit.

Samalla Timo Sallas ohittaa naiset rinnan mitalla. He vaanivat kuitenkin kannoilla tasapisteissä, vain yhden pisteen päässä.

Suomen mestaruus ratkeaa siis viimeisessä lajissa: uksauksessa. Mitalikolmikko näyttää jo selvältä, mutta kaikki on vielä mahdollista – onhan viimeisen lajin maksimipistemäärä kokonaista 15. Tässä taitolajissa heitetään viittä neliötä alustalle – kolmen heiton ylöspäin jäävien signatuuriin määrä lasketaan. Jännityksen lisäämiseksi kilpailusuoritukset tehdään käännettyssä järjestyksessä.

– Neliöitä heittämällä on ennenkin ratkaistu asioita kirjapainoissa. Kuka jää

överiin ja kuka käy handelissa. Ja kaikkea tällaista tärkeää, pohjustaa päätöslajia Juhani Lahtinen.

Yllätysvoittajaa ei saada, mutta jännittävien vaiheiden jälkeen Timo Sallas joutuu taipumaan kauniimman sukupuolen edustajille: voittajaksi nousee Saara Suomi ja toiseksi ponnistaa Marja-Liisa Mäkeläinen.

Rattoisa ilta päätetään historian toisilla, kaikille avoimilla uksauksen maailmanmestaruuskilpailuilla. Järjestävän seuran edustajat ovat viime vuosien uksauksikat voittaneet, mutta nyt toivotaan muutosta.

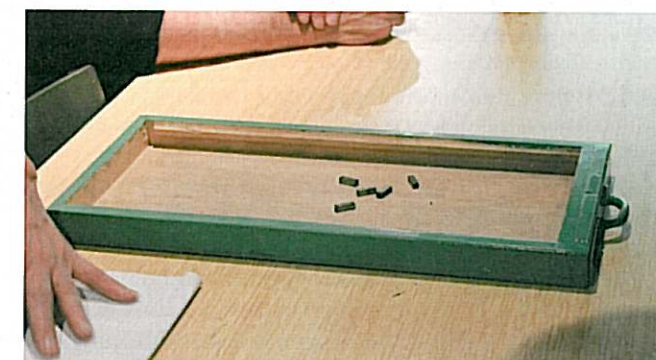
– Olemme Vannisen kanssa harjoitelleet, joten meillä on pitkuinen etu, varoittelee kuitenkin Juhani Lahtinen kilpakumppaneita.

Ja oikeassahan Jussi oli: **Jouko Vanninen** kirkastaa vuoden 2009 Suomen mestaruutensa ja riistää MM-tittelin Juhani Lahtiselta.

Onnea kaikille voittajille, ja kiitokset Painokellarille jälleen yhdestä mukavasta tapahtumasta! Ensi vuoden kisoja varten voi kuulemma käydä harjoittelemassa aina, kun museo on auki.

Kahden minuutin käsinladonta synnytti huimia eroja kilpailijoiden välille. Marja-Liisa Mäkeläisen suoritus erottuu muista selvästi.

Uksauksen peliarenana toimi kapea pystyastilaatikko. Viisi neliötä yritetään lajissa heittää niin, että signatuurit jäisivät ylöspäin. Tässä heittotulos on kaksi pistettä.